

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/137/2016
Identifikačné číslo spisu: 5713208397
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5713208397.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu GENERAL FACTORING, a.s., so sídlom v Bratislave, Košická 56, proti žalovanému G., bývajúcemu v X. zastúpenému JUDr. Romanom Juríkom, PhD., advokátom so sídlom v Nových Zámkoch, Jazerná 19, o zaplatenie 1.987,26 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5 C 191/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. júna 2015, sp. zn. 9 Co 356/2015, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. januára 2015, č. k. 5 C 191/2014-204 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.842,31 Eur spolu s príslušenstvom, vo zvyšnej časti súd konanie zastavil a rozhodnutie o trovách konania ponechal na samostatné rozhodnutie po právoplatnosti vo veci samej.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 25. júna 2015, sp. zn. 9 Co 356/2015 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 1.842,31 Eur s príslušenstvom potvrdil, v odvolaní nenapadnutej časti (pokiaľ bolo konanie zastavené) ponechal rozhodnutie nedotknuté. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

3. Rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej napadol žalovaný dovolaním, ktoré odôvodnil § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., že rozhodnutie trpí inou vadou, ktorá má za následok nesprávne právne rozhodnutie vo

veci, § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, ako aj že súdy nedostatočne zistili skutkový stav veci a rozhodnutia sú nepreskúmateľné. Dovolateľ obe rozhodnutia žiadal zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Dovolateľ je toho názoru, že odvolací súd sa nezaoberal otázkou dostatočného zistenia skutkového stavu veci, pretože ani neskúmal všeobecné obchodné podmienky, ktoré by v prípade množstva neprijateľných zmluvných podmienok mohli skutočne spôsobiť neplatnosť celej zmluvy. Inou vadou v konaní pred súdmi oboch inštancií, ktorá má za následok dôvodnosť podaného dovolania žalovaný vidí v nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov, arbitrárnosti a porušenia zásad dokazovania v civilnom konaní, pričom poukazuje na § 157 ods. 2 O.s.p. Doplnením dovolania žalovaný namietal, že konaním súdov bolo odopreté právo účastníka konania konať vo veci, čím došlo k vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ako aj, že neprihliadli ani na absenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, na ktorú skutočnosť musí súd prihliadať z úradnej povinnosti, čím namieta dôvody dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p.

4. Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „C.s.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C.s.p. (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) vec preskúmal a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

7. Dovolanie je potrebné považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

8. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane vyjadruje záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 36/2016, 5 Cdo 264/2014, 1 Cdo 334/2013).

9. Pri uplatnení tézy vyplývajúcej z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce *res iudicata* „majú zostať nedotknuté“, je potrebné na možnosť prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadieť ako na krajnú výnimku z tejto zásady. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). V súlade s tým aj odborná právnická literatúra konštatuje, že „narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných

prostriedkoch“.

10. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03).

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, preto na odôvodnenie svojich záverov dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 C.s.p. stručne uvádza nasledovné. Vzhľadom na to, že dovolaním je napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu a nejde o rozsudok, ktorý by mal znaky uvedené v ustanoveniach § 238 ods. 2 a 3 O.s.p. účinného do 30. júna 2016, dovolanie žalovaného by bolo prípustné iba vtedy, ak by konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, malo niektorú z väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ uvedeného poriadku. Žalovaný namietal vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. b/, c/ a f/ O.s.p.

12. Dovolateľ v dovolaní namietal vadu v zmysle § 237 písm. b/ a c/ O.s.p. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť ani z ustanovenia § 237 písm. b/ a c/ O.s.p. Z obsahu dovolania (a jeho doplnenia) je zrejmé, že dovolateľ nerozlišuje medzi vecnou legitímáciou, spôsobilosťou byť účastníkom konania a procesnou spôsobilosťou. Dovolací súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že otázka vecnej legitímácie účastníkov konania nemá žiaden vplyv na prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Ak súd nesprávne posúdi túto otázku, nejde o vadu konania, ktorá by spôsobovala tzv. zmätočnosť konania. Nedostatok hmotnoprávnej legitímácie (vecnej aktívnej alebo pasívnej legitímácie) môže mať iba vecný dopad na výsledok sporu v podobe vydania meritórneho rozhodnutia, ktorým sa žaloba zamieta (obdobne porovnaj napr. R 34/1993). Od aktívnej alebo pasívnej legitímácie účastníka konania treba odlišovať spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19 O.s.p.) a procesnú spôsobilosť (t. j. spôsobilosť samostatne konať ako účastník konania - § 20 O.s.p.). Nedostatok procesnej spôsobilosti účastníka konania (spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať procesné práva a povinnosti) bez riadneho zastúpenia je vadou, na ktorú dopadá § 237 písm. c/ O.s.p. K vade takejto povahy v danom prípade nedošlo. Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. V sporovom konaní zákon za účastníkov konania označuje žalobcu a žalovaného (§ 90 O.s.p.); žalobcom je ten, kto podal žalobu, a to bez ohľadu na to, či je nositeľom hmotnoprávneho práva (t. j. či mu svedčí hmotnoprávna vecná aktívna legitímácia). Spôsobilosti byť účastníkom zodpovedá spôsobilosť mať práva a povinnosti v zmysle § 7 a § 8 Občianskeho zákonníka (t. j. právna subjektivita a spôsobilosť na právne úkony). Ak by aj prípadne žalobca nebol v konaní aktívne vecne legitimovaný (nebol by nositeľom práva), nespôsobovala by táto okolnosť nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania. Dovolací súd poznamenáva, že ani o uvedený prípad však v prejednávanej veci nejde. Z uvedených dôvodov konanie vadou podľa § 237 písm. b/ a c/ O.s.p. netrpí.

13. Dovolateľ zastáva názor, v zmysle ktorého mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Za právneho stavu do 30. júna 2016 sa odňatím možnosti konať pred súdom rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania (v zmysle ustanovenia § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.).

14. K dovolateľom namietanému nevykonaniu navrhovaných dôkazov dovolací súd uvádza, že uvedené nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Taktiež (prípadne)

nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (porovnaj napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011) ako aj (prípadná) nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

15. Pokiaľ je v dovolaní namietané, že rozhodnutia súdu obsahujú vadu nesprávneho výkladu a aplikácie zákonov, poukazuje týmto dovolateľ v podstate na nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Tu dovolací súd opätovne uvádza, že ani nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 alebo § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

16. Vzhľadom na to, že prípustnosť v danej veci podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 238 ani z § 239 O.s.p., nepreukázala sa opodstatnenosť argumentácie v dovolaní o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolaní podľa § 237 ods. 1 písm. b/, c/ a f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani ďalšie vady vymenované v § 237 ods. 1 O.s.p., dovolací súd odmietol dovolanie ako procesne neprípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.